

به نام خدا

سازش برای پذیرش

دستان پاک نجات بخش زندگی ۲

نویسنده :

تیری کروزت

مترجم : آریانا طاهرزاده

ویراستار : شهرام طاهرزاده

مشاورین علمی :

دکتر محمد حسن اعلمی - ایراندخت مصطفوی

انتشارات ارسسطو

(چاپ و نشر ایران)

۱۴۰۲

سرشناسه: کروزت، تیری، ۱۹۶۳ - م. Crouzet, Thierry عنوان و نام پدیدآور: سازش برای پذیرش: دستان پاک نجات بخش زندگی ۲/نویسنده تیری کروزت؛ مترجم آریانا طاهرزاده؛ ویراستار شهرام طاهرزاده.

مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲. مشخصات ظاهري: ۱۵۵ ص.

شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۰۶۰-۹ وضعیت فهرست نویسی: فیبا

يادداشت: عنوان اصلی: ADAPT TO ADOPT: Clean Hands save lives ۲. يادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: دستان پاک نجات بخش زندگی ۲.

موضوع: پیته، دیدیه، ۱۹۵۷ - م.

موضوع: Pittet, Didier

موضوع: پزشکان -- سویس -- سرگذشتانه Physicians -- Switzerland-- Biography

شناسه افروده: طاهرزاده، آریانا، ۱۳۷۳، ۹۱۵۹۲۲۴۳۲۰

شناسه افروده: طاهرزاده، شهرام، ۱۳۴۵ -، ویراستار R154

رده بندی کنگره: ۹۲۶/۱

رده بندی دیویسی: ۹۱۶۱۳۹۷

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: سازش برای پذیرش (دستان پاک نجات بخش زندگی ۲)

نویسنده: تیری کروزت

مترجم: آریانا طاهرزاده

ویراستار: شهرام طاهرزاده

مشاورین علمی: دکتر محمد حسن اعلمی - ایراندخت مصطفوی

ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: مدیران

قیمت: ۱۲۴۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان: <https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۰۶۰-۹

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

مقدمه مترجم:

انسان‌ها بی‌ثمر نیستند.

انسان‌ها بی‌تفاوت نیستند.

انسان‌ها شادند و عاشق.

انسان‌ها جهان را و آن‌هایی که جهان را جایی بهتر برای زندگی می‌سازند زیبا می‌بینند و شادی‌هایی را لمس می‌کنند که دوروبرشان هستند.

در همین نزدیکی‌ها و منتظر نگاه‌های جستجوگر

با انگیزه‌ای در جهت اهدای شادی برای خودمان و تضمینی برای شادی دیگران

با کسب اجازه از کروزت، پیتت و تمام انسان‌هایی که بی‌تفاوت نیستند. شادند و عاشق.

انسان‌هایی که زندگی‌شان را صرف زیباساختن جهانی کردند که مکانی بهتر برای زندگی دیگران باشد.

هزینه چاپ ترجمه فارسی این کتاب را مجموعه شرکت‌های هلدینگ بهبان فارمد لوتوس و دارویی و دانش‌بنیان بهبان شیمی، (پیشرو در عرصه مدیریت میکرووارگانیسم‌ها و کنترل عفونت‌های بیمارستانی) و شرکت کیمیاپخش نواگستر (نماینده انحصاری شرکت داروئی بهبان شیمی در استان‌های خراسان رضوی، سمنان و مازندران بر عهده گرفته‌اند تا طبق خواست نویسنده به صورت رایگان توزیع شود.

اهدایش کتاب

نویسنده تمام حقوق خود را به صندوق خیریه دستان پاک، نجات بخش زندگی که توسط دیدیر پیت احداث شده و توسط بنیاد نیکوکاری CleanHandsSaveLives.org مدیریت می‌شود، واگذار کرده است. هربار که شما یک نسخه از این کتاب را تهیه می‌کنید، به یک پزشک، یک پرستار، یک کادر درمانی یا یک امدادگر کمک‌های اولیه در کشورهای کم‌برخوردار یک بطری هندراب بر پایه الكل [۱] اهدا کرده و زندگی آن‌ها را نجات می‌دهید.

اطلاعیه حقوقی

نسخه‌ی اولیه کتاب سازش برای پذیرش یا هر نسخه دیگر از آن، تحت لیسانس ۴ یا بالاتر Creative Commons BY_NC_ND به چاپ رسیده است. حقوق مربوط به نگارش کتاب به تیری کروزه (terouzet.com) تعلق دارد، این کتاب برای استفاده تبلیغاتی نیست و هرگونه دخل و تصرف در متن بدون اجازه نویسنده مجاز نمی‌باشد. شما می‌توانید این متن را آزادانه کپی کرده و آن را انتشار دهید. اگر این کتاب به صورت رایگان در اختیار شما قرار گرفته است و تمایل دارید از نویسنده و تیم انتشاراتی قدردانی به عمل آورید و به همراه آن از تیم خیریه CleanHandsSavesLives.org حمایت کنید، یک نسخه از کتاب را از کتابفروشی خریداری نمایید.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷	مقدمه
۱۱	پیشگفتار: درس‌هایی از ابولا
۲۷	فصل یک: چرا دست‌ها
۴۹	فصل دو: چرا محلول الکلی؟
۶۵	فصل سه: خاستگاه اخبار دروغین
۹۵	فصل چهار: مدل اوگاندا
۱۰۷	فصل پنج: پزشکان صلح
۱۲۹	فصل شش: سازش برای پذیرش
۱۴۳	سخن آخر: اثر پیتت
۱۴۹	یادداشت‌ها

مقدمه

در سوم فوریه ۲۰۲۰، من در ایستگاه مرکزی قطار لیون، در مسیر به سمت سوئیس بودم، جایی که دیدیر پیت^۱ قول یک هفته از وقتی را برای کار کردن بر روی ادامه‌ای برای دستان پاک نجات‌بخش زندگی، به من داده بود، کتابی که در آن شرح داده بودم که چطور او و گروهش در بیمارستان دانشگاهی ژنو (HUG) با ارتقا استفاده عمومی از ژل شستشوی دست پایه الکلی^۲، انقلابی در کنترل عفونت‌های بیمارستانی ایجاد کرده بودند و درنتیجه‌ی این تغییر، سالانه جان ۵ تا ۸ میلیون نفر در سراسر جهان حفظ می‌شود [۲].

همان‌طور که در گوشی سالن انتظار نشسته بودم، چشمم به یک دستگاه زردرنگ پخش‌کننده ژل ضدعفونی کننده دست افتاد که در کنار آن تابلویی با نوشته‌ی "ایستگاه قطار شما، بهداشت دست شما را آسان می‌کند" قرار داشت. ما در بحبوحه فصل آنفولانزا بودیم و مسافران به صورت مداوم به دستگاه پخش‌کننده مراجعه می‌کردند. به فکر فرورفتم که آیا واقعاً نیازی به نوشتن کتاب دوم وجود دارد؟ به نظر می‌رسد که همه‌ی ما اهمیت بهداشت دست را درک کرده‌ایم. بطری‌های ژل و محلول ضدعفونی‌کننده‌ی دست

---

1. Didier Pittet

2. Handrub gel که در ادامه‌ی متن کتاب برای روان بودن متن ژل هندراب نامیده خواهد شد

نه تنها داروخانه‌ها، بلکه قفسه‌های سوپرمارکت‌ها و حتی ابزارفروشی‌ها را پرکرده است. شما می‌توانید این محصول را در همه‌جا بیابید، از پمپبنزین گرفته تا دکه‌های روزنامه‌فروشی. در حمل و نقل عمومی، افراد بی‌شماری از محلول ضدغوفونی کننده دست استفاده می‌کنند و حتی به نظر می‌رسد برخی به آن معتاد شده‌اند.

آیا پیتت همین‌الان هم در مباحثه برنده نشده بود؟ پیتت در سال‌های ۱۹۹۴ و ۱۹۹۵ متوجه شد شست‌وشوی دست‌ها با آب و صابون زمان‌برتر از آن است که به‌طور صحیح انجام شود. او پیشنهاد داد که این فرآیند با ژل ضدغوفونی کننده دست پایه الکلی جایگزین شود، پیتت همچنین ترکیباتی را پیشنهاد داد که از محلول‌های موجود، اثربخشی بهتری داشتند. از آن زمان تاکنون، کادر درمانی می‌توانند بهداشت دست را به‌طور مرتب‌تر و مؤثر‌تر انجام دهند و این موضوع باعث شده نصف و حتی سه‌چهارم عفونت‌های بیمارستانی کاهش یافته و معمولاً نرخ مرگ‌ومیر ناشی از این عفونت‌ها نیز به همین مقدار کم شود [۳]. در سال ۲۰۰۰، لنسن^۱ کار پیتت و تیمش را تائید کرد [۴]. در سال ۲۰۱۵، محلول ضدغوفونی کننده دست پایه الکلی که آن‌ها توسعه داده بودند، در لیست داروهای اساسی سازمان بهداشت جهانی قرار گرفت که باعث شد یکی از حقوق اولیه‌ی بیمار قلمداد شود [۵]. بنابراین وقتی من سوار قطارم به مقصد ژنو شدم، به خودم گفتم داستان همین‌الان هم نوشته شده است و نیازی به کتاب دوم نیست. در آن زمان، من هنوز نمی‌دانستم کووید-۱۹ باعث خواهد شد نظرم را تغییر دهم یا استفاده گسترده‌تر از محلول ضدغوفونی کننده دست پایه الکی توسط عموم جامعه باعث ایجاد سوال‌هایی خواهد شد که در کتاب اول به آن پاسخ داده نشده است.

1. The Lancet یکی از معتبرترین و مشهورترین هفته‌نامه‌های پزشکی

در حالی که دستان پاک نجات‌بخش زندگی، بازگویی ماجرای پیتت از کشف فوايد هندراب پایه الکلی تا هدیه‌ی فرمولاسیون^۱ به سازمان بهداشت جهانی بود، جلد دوم، جنبه‌های تاریخی و علمی را بررسی می‌کند تا بتواند درک بهتری از فرمولاسیون پایه الکلی، درزمانی که استفاده از آن به خوبی در افراد غیر از کادر درمانی نیز رایج شده است، ارائه دهد.

من محوریت متن را حول پیتت قرار ندادم چراکه هندراب پایه الکلی باید بدون او، و حتی بعد از او، ادامه پیدا کند. من در این کتاب، یک قصه‌ی بزرگ نقل نکردم، بلکه در عوض تعداد زیادی حکایت را گرد هم آوردم که منجر به درک بهتر موانع پذیرش جامع فرمولاسیون پایه الکلی می‌شود. امیدوارم این نوشته به تمام آن‌هایی که به لزوم بهداشت دست باور دارند در مباحثه با افرادی که هنوز، گاهی با شدتی غیرقابل درک، چه در دنیای واقعی و چه در فضای مجازی، مخالف آن هستند، کمک کند.

با وجود این، او می‌دانست که داستانی که نقل کرده، نمی‌تواند داستان یک پیروزی نهایی باشد؛ بلکه صرفاً می‌تواند گزارشی باشد از آنچه اتفاق افتاده است و در جنگ بی‌پایان علیه وحشت و یورش‌های بی‌رحم آن می‌تواند بازهم اتفاق بیافتد؛ جنگی که توسط کسانی صورت می‌گیرد که علیرغم مصیبت‌های شخصی‌شان، در حالی که نمی‌توانند قدیس شوند، در برابر طاعون سر خم نمی‌کنند و بیشترین تلاششان را برای نجات انجام می‌دهند.

آلبر کامو، طاعون (۱۹۴۷) [۶]

---

۱. منظور ترکیبی است که پیتت و تیمش برای اثربخشی بیشتر هندراب پایه الکلی معرفی کرده‌اند که در ادامه‌ی کتاب به اختصار فرمولاسیون نامیده خواهد شد.

پیشگفتار: درس‌هایی از ابولا

.۱

اولیور هیگن^۱ یکی از دست‌هایش را از روی فرمان اتومبیل چهارچرخ محرکش^۲ برداشت تا قطرات عرق را از روی پیشانی‌اش پاک کند. در ساعت‌های پایانی بعدازظهر یکی از روزهای سپتامبر سال ۲۰۱۵، خورشید با تمام قدرت به بدنه‌ی وسیله‌ی نقلیه‌ی او می‌تابید و کولر ماشین تلاش می‌کرد تا دما را در قسمت سرنشین، قابل تحمل کند، سراب در جاده شمال به جنوب سیرالئون، باعث می‌شد مسیر لرزان دیده شود. هیگن می‌توانست از پشت صندلی خود، صدای شلپ و شلوپ الکل را از درون چهار کانتینر زردنگ با درهای قرمز بشنود. کم‌کم داشت به مرز گینه نزدیک می‌شد. او هیچ وقت فکر نمی‌کرد فعالیت‌های بشردوستانه شامل اقدامات غیرقانونی شود. اگر ماشین مورد بازرگانی قرار می‌گرفت، به جرم واردات غیرقانونی ۲۰۰ لیتر الکل به گینه، زندانی می‌شد.

همه‌چیز از ۸ ماه قبل شروع شد. در بهار ۲۰۱۴، هیگن از غرب آفریقا بازدید می‌کرد، جایی که ابولا از سال ۲۰۱۳ در سه کشور هم‌مرز گینه، سیرالئون و لیبریا، که جز

---

1. Oliver Hagon

2. Four-wheel drive

فقریترین کشورهای دنیا هستند، شیوع پیدا کرده و تلفات جانی داشت. ابولا، که با نام تب خون‌ریزی دهنده نیز شناخته می‌شود، باعث خون‌ریزی داخلی و خارجی شده و منجر به انهدام اندام‌های حیاتی و مرگ، در ۹ مورد از هر ۱۰ مورد ابتلا، می‌شود [۷]. این ویروس یکی از کشنده‌ترین ویروس‌هایی است که تابه‌حال شناخته شده و از طریق تماس مستقیم با مایعات بدن منتقل می‌شود: آب دهان، عرق، خون، اسپرم، ادرار، شیر مادر. تنها چند قطره برای انتقال عفونت کافی است. قربانی استفراغ کرده و بمبهای عفونی را در اطراف خود پراکنده خواهد کرد.

مأموریت هیگن این بود که مشخص کند سوئیس چگونه می‌تواند در این شرایط به ساکنان غرب آفریقا کمک کند. یک اقتصاددان احتمالاً کمک مالی را پیشنهاد خواهد داد. یک کشیش، ممکن است دعا را پیشنهاد کند. یک سیاستمدار، به دنبال رأی خواهد بود. پژوهشکان دو استراتژی در پیش روی خود دارند. واضح‌ترین راه، درمان است: معالجه‌ی بیماران، کاری که چندین کشور غربی و سازمان‌های مردم‌نهاد، به طور خاص پژوهشکان بدون مرز، در حال انجام آن بودند. استراتژی دیگر، پیشگیری است: جلوگیری از ابتلای افراد بیشتر به بیماری.

هیگن در سه جایگاه ایفای نقش می‌کرد: به عنوان یک متخصص مدیریت بحران نوع دوست، به عنوان یک متخصص بیهوشی و به عنوان یک پرستار اتاق عمل، حرفة‌ای که او قبل از ادامه‌ی تحصیلات پزشکی خود، به مدت پنج سال به آن مشغول بود. پنج سالی که نه تنها در فضای استریل اتاق عمل، بلکه در محیط غیر استریل اطراف آن نیز کارکرده بود و بنابراین با رفت‌وآمد مداوم بین این دو محیط و خطر انتقال ناخواسته‌ی میکروب‌ها آشنا بود. او از اهمیت پیشگیری از عفونت نیز آگاه بود. هیگن می‌دانست که کوچک‌ترین خطایی می‌تواند فاجعه‌آمیز باشد. یک عمل جراحی ممکن است بدون عیوب و نقص پایان یابد ولی باکتری‌هایی که به طور ناخواسته منتقل شده‌اند، باعث بروز عفونت

شوند. پزشکان در این حالت از واژه‌ی "nosocomial" استفاده می‌کنند که از دو کلمه‌ی یونان باستان *noso* به معنی "بیماری" و *komeo* به معنی "مراقبت کردن از" تشکیل شده است. اجتماع نقیضین، بیماری و درمان که دومی اغلب بدتر از اولی است.

هیگن در طی ماموریت‌های بشردوستانه‌اش به یک نتیجه رسیده بود: وقتی که میکروب‌های کشنده به خانه‌ها، مدارس، مغازه‌ها، بارها و رستوران‌ها نفوذ می‌کنند، وقتی همه‌ی ما بالقوه آلوده هستیم، باید همان نوع پیشگیری که در مراکز درمانی استفاده می‌شود را به جامعه نیز ارائه داد. این استراتژی برای کشورهای فقیر و کشورهای توسعه‌یافته به یک اندازه صدق می‌کند.

Hôpitaux Universitaires de Genève (HUG)، بیمارستان آموزشی دانشگاه ژنو، از زمان پیت شروع به ترویج هندراب پایه الكلی کردند، هیگن می‌دانست که باید ارتقا بهداشت دست را، بهویژه در مواجهه با ابولا، وبروسی که از طریق تماس منتقل می‌شود، آغاز کند. او تصمیم گرفت فرآیند هندراب را به کادر درمان معرفی کند به این امید که آموزش‌ها بعداً در جامعه گسترش یابد. اما قبل از همه چیز، او باید به داروسازان نحوه‌ی ساخت هندراب پایه الکی و تجهیز کردن خود به ماده‌ی اولیه، الكل، را آموزش می‌داد. او بی‌درنگ وارد مذاکره با مدیران بخش‌های کمک‌های بشردوستانه و مقامات محلی شد.

مرد فرانسوی که مسئول مقابله با ابولا در گینه بود، این‌گونه پاسخ داد: "آن‌ها فقط باید دست‌های خود را بیشتر با آب و صابون بشوینند." هیگن با عصبانیت سر او فریاد نکشید و این موضوع را خاطر نشان نکرد که "مردک احمق! آن‌ها به آب جاری یا روشهای دستری ندارند. چگونه انتظار داری دست‌هایشان را با صابون بشویند؟" در هر حال نتیجه این بود که چیزی در گینه تغییر نکرد.

در سیرالئون نیز، با وجود اینکه کشور صاحب یک پالایشگاه عالی اтанول واقع در میکینی^۱، در منطقه‌ای که به نی‌شکر اختصاص داشت بود، تغییری رخ نداد. یک مامور سازمان بهداشت جهانی به هیگن قول داد تا جلسات آموزشی برای داروسازان بهمنظور تولید هندراب پایه الکلی ترتیب دهد ولی این اتفاق نیز نیفتاد.

در لیبریا اوضاع اندکی بهتر پیش می‌رفت، چراکه سوبیس دارای یک آژانس همکاری و توسعه در پایتخت، مانروویا^۲، بود. هیگن از پشتیبانی دولت برخوردار بود ولی مشکل اینجا بود که در لیبریا الکل تولید نمی‌شد و امکان واردات آن از اروپا نیز وجود نداشت زیرا الکل به دلیل خاصیت اشتعال‌پذیری، امکان انتقال از طریق هواپیما یا کشتی باری را ندارد. بعد از رد شدن از هفت‌خوان دشوار اداری که هفته‌ها به طول انجامید، هیگن مجوز واردات الکل را از کارخانه‌ی نقطه‌یاری دریافت کرد.

در همین زمان در HUG، بئاتریس متی-کووبیتی^۳، لوازم مورد نیاز برای تولید هندراب را فراهم می‌کرد. این تکنسین داروخانه، راهنمای تهیه که از طرف سازمان بهداشت جهانی منتشر شده بود را مطالعه کرده و به صورت واقع‌بینانه، آن را با شرایط بحران وفق داده بود. او خودش را بیرون در میان بوته‌ها، دور از آزمایشگاه تمیزش تصور کرد و خود را در جایگاه همکاران آفریقایی‌اش قرارداد. بئاتریس، ظروف شیشه‌ای را با نمونه‌ی پلی‌پروپیلن^۴ جایگزین کرد و دو کیت طراحی کرد، یکی برای بیمارستان‌های مرکزی که بهتر تجهیز شده‌اند و دیگری برای داروخانه‌های دورافتاده. برای مثال برای تعیین غلظت، داروسازان می‌توانستند نوارهای حساسی را در محلول هندرابی که قصد تعیین دوز آن را داشتند، غوطه‌ور کنند.

1. Makeni

2. Monrovia

3. Béatrice Matthey-Khouiti

4. یکی از رایج‌ترین انواع پلیمر

در لیبریا، هیگن تمام کارها را مرتب کرده بود. جلسات آموزشی قرار بود در پاییز ۲۰۱۴ برگزار شوند. پس از انجام کارها، حالا او می‌توانست به ژنو، جایی که همکارانش در HUG مشغول مداوای بیماران احتمالی ابولا بودند، بازگردد. در سرویس مراقبت‌های ویژه، با مدیریت جروم پوژان^۱، دو اتاق به این منظور رزرو شده بود که هر کدام از طریق یک قفل هوا در حد تجهیزات سفینه‌های فضایی به یک پیش‌اتاق متصل بودند.

کادر درمان قرار بود در پاریس کار کنند، یکی از آن‌ها مسئول انجام فرآیند درمان بود و دیگری، مسئولیت ناظارت بر حرکات نفر اول را داشت تا خطایی رخ ندهد. آن‌ها فرآیند را با وارد شدن به پیش‌اتاق و بستن قفل هوا در پشت سرخود، آغاز می‌کردند. سپس بعد از انجام هندراب با استفاده از محلول ضد عفونی کننده پایه الکلی، برای جلوگیری از هرگونه تماس با مایعات بدن بیمار، لباس‌های سرهمی ضد خطر و کلاه‌هایی مثل کلاه فضانوردان بر سر می‌گذاشتند. همچنین به عنوان یک اقدام ایمنی اضافه‌تر، تمام لباس را با الکل ضد عفونی می‌کردند، مصرف الکل به حدی بود که کف پوش لینولئومی اتاق، رنگ خود را از دست داده بود. حالا آن‌ها آماده بودند. فشار هوا در داخل قفل هوا به اندازه‌ی چند میلی‌بار کاهش پیدا می‌کرد تا خود را با فشار هوای اتاق درمان تطابق دهد و از انتقال ذرات هوایبرد^۲ به بیرون جلوگیری کند. در این مرحله قفل هوا دوم باز می‌شد و دو نفر کادر درمان به "بیمار"، که نقش آن در این برنامه آموزشی توسط یکی از همکارانشان ایفا می‌شد، می‌رسیدند.

بعدها پیت برای من توضیح داد "ابولا تنها بیماری بود که ما از این روش استفاده کردیم. قبل از آن توصیه‌های سازمان بهداشت جهانی هیچ وقت شامل استفاده از الکل نمی‌شد و تنها آب و مقدار کمی کلرین را پیشنهاد می‌کرد. تیم من اثبات کردند که این روش غیر موثر و برای کادر درمان سمی است. ما باید برای راضی کردن پزشکان بدون

---

1. Jérôme Pugin
2. airborne

موز به استفاده از الکل به عنوان جایگزین، سخت تلاش می کردیم. همکار من، ماری-نوئل شریتی^۱، توصیه های بهداشتی را بازنویسی کرد که بعدها توسط سازمان بهداشت جهانی مورداستفاده قرار گرفت.

هیگن تلاش می کرد تصور کند که یک فرد وقتی در اتاق پشت پیش اتاق است، در حالی که از تب می سوزد و بین زندگی و مرگ دست و پا می زند و روح هایی با لباس های فضایی او را درمان می کنند، چه احساسی دارد.

---

1. Marie-Noëlle Chariti

در اول سپتامبر ۱۴۰۲، اولیور هیگن به لیبریا بازگشت. وقتی او از پرواز ژنو به مقصد مانروویا که از طریق بروکسل صورت می‌گرفت پیاده و وارد سالن پروازهای ورودی فرودگاه بین‌المللی رابرتس^۱ شد، سکوت، خالی بودن و عدم فعالیت در فرودگاه، به طرز آزاردهنده‌ای غمگین کننده بود. در طول تابستان چیزی تغییر کرده بود. رفت‌وآمد در بزرگراه منتهی به مرکز پایتخت، بهاندازه‌ی یک آب‌باریکه شده بود، عابران معدودی که هیگن مشاهده می‌کرد باعجله به سمت خانه‌هایشان می‌رفتند. کرکره‌ی مغازه‌ها پایین بود و دست‌فروش‌هایی که همیشه در سطح خیابان دیده می‌شدند، ناپدیدشده بودند. کشور در حال سقوط بود. اپیدمی ابولا، جنونی را برانگیخته بود که باعث می‌شد همه از یکدیگر وحشت داشته باشند. کار مدارس، فروشگاه‌ها و تمامی مکان‌های عمومی به حداقل مقدار ممکن کاهش پیداکرده بود و احساس ناامنی، به سرعت افزایش می‌یافت.

وقتی هیگن بهمنظور ملاقات با پزشکان و ارزیابی اوضاع اپیدمی به بیمارستان رستگاری^۲ رفت، نمی‌توانست به چشمان خود اعتماد کند. بزرگ‌ترین سیستم درمانی لیبریا، جایی که همیشه مملو از جمعیت بود و بر روی هر تخت سه یا چهار بیمار به‌اجبار گنجانده شده بودند، خالی بود. حالا، هیچ‌کس نبود. هیچ‌پزشکی، هیچ پرستاری، هیچ ملاقات‌کننده‌ای، هیچ بیماری. تخت‌های فلزی با تشک‌های کهنه و چرک، در کنار دیوارهای آبی، به خط شده بودند. صحنه‌ای که در شرایط عادی، پشت هرج‌ومرج و فعالیت پنهان‌شده بود، حالا در برابر چشم، برنه بود و پایه‌های زوال یافته‌ی یک سیستم درمانی در حال سقوط را آشکار می‌کرد.

کجا بودند زنانی که منتظر نوبت سزارینشان بودند؟ کجا بودند کودکانی که نیاز فوری به عمل التهاب صفاق داشتند؟ کجا بودند بیماران آسیب‌دیده با شکستگی‌های جزئی و یا

---

1. Roberts International Airport
2. Redemption Hospital

بسیار؟ آن‌ها همه بیمارستان را ترک کرده بودند. ترس مانند صاعقه‌ای بر سر همگان فرود آمده بود و لیبرایی‌ها همه وحشت ابتلا به ابولا را داشتند. دیگر هیچ اعتمادی به سیستم درمانی وجود نداشت. بیماران در تنها‌یی، بدون اینکه عزیزی دستشان را بگیرد یا حتی بدرودی بگویند، جان می‌باختند. بیمارستان‌ها به مکانی نفرین‌شده، تبدیل شده بودند.

در اروپا، حتی حاذق‌ترین پزشکان نیز قادر به درک این مسئله نبودند. جروم پوزان در نامه‌ای خطاب به هیگن نوشت: "در ژنو، ابولا فقط یک احتمال دور است. همکاران من وقتی از آن‌ها درخواست می‌کنم دوباره و دوباره آموزش ببینند، فکر می‌کنند من دیوانه هستم. من اصلاً در بخش خود محبوبیتی ندارم."

اگر هیگن بارها به مناطق آسیب‌دیده سفر نکرده بود، اگر بیمارستان رستگاری را با چشمان خود ندیده بود، ممکن بود او هم مانند همکاران پوزان برخورد کند. اما او ترس را در چشمان افراد مبتلا، خانواده‌های آن‌ها و ملاقات‌کننده‌هایی که ترس از مبتلا شدن خودشان را داشتند، دیده بود. بیرون، در منطقه عملیاتی، ابولا فقط یک آمار محض نیست. اپیدمی در یک نمودار زیبا جمع‌بندی نمی‌شود. اپیدمی وحشی و خون‌خوار است، تا جایی که پزشکانی که در سازمان‌های مردم‌نهاد فعالیت داشتند، از نزدیک شدن به بیماران وحشت داشتند. در مراکز درمانی، پزشکان، بیماران را پشت یک خط قرمز قرار می‌دادند و به‌سادگی، ناتوان و درمانده، جان دادن آن‌ها را تماشا می‌کردند، چراکه درمانی وجود نداشت. آن‌ها راه‌حلی جز ایزوله کردن افراد آلوده نداشتند.

در شرایط معمولی، وقتی هیگن روش‌های پیشگیری را آموزش می‌داد، معمولاً با بی‌تفاوتی مواجه می‌شد. برخلاف حیوانات که همیشه در ترس از دریده شدن زندگی می‌کنند، ما انسان‌ها معمولاً توقع نداریم مرگ پشت دیوار در کمین باشد. آماده شدن برای بدترین حالت، معمولاً یک کار اضافه به نظر می‌رسد. افراد گروه پوزان نیز به همین دلیل تمایلی به تمرین مداوم نداشتند. برای آن‌ها، ابولا واقعی به نظر نمی‌رسید، همانطور

که تغییرات اقلیمی برای کسی که هیچ وقت یک طوفان ویرانگر را تجربه نکرده است، واقعی به نظر نمی‌رسد.

ولی همه‌چیز در عرض یک شب تغییر کرد. هیگن اطلاع پیدا کرد در مادرید، یک پرستار در اثر تماس با یک بیمار ابولایی که اخیراً فوت کرده، آلوده شده است. در ژنو، رفتار کارکنان تغییر کرد، ترس نزدیک‌تر به نظر می‌رسید، مخصوصاً بعد از اینکه دو پرستار دیگر در دالاس، توسط یک بیمار ۴۱ ساله لیبریایی، آلوده شده بودند [۸]. وقتی دیدیم پیتت وارد تگزاس شد تا جوانب و چگونگی شیوع را بررسی کند، برای هیگن چنین پیغامی فرستاد: "وقتی که لباس پرستارانی را که آلوده شده‌اند را دیدم، متوجه شدم که در برخی نقاط، پوست در معرض تماس با بیرون قرار دارد. بلافاصله فهمیدم که آن‌ها احتمالاً چگونه آلوده شده‌اند. به علاوه یکی از پرستاران تازه از مرخصی برگشته بود و مدیریت، او را بدون آموزش به خط مقدم بیماری فرستاده بود. این‌یک جنایت است. گروه جروم بیهوده هفته‌ها تحت آموزش قرار نگرفته‌اند. پیشگیری از عفونت نیازمند یک استراتژی جهانی است که در آن تمام جزئیات سنجیده و دقیق باشد [۹]."

در لیبریا، هیگن که به همکارانش در HUG اعتماد داشت، نترسیده بود، اما احتمال می‌داد که دوستان و خانواده‌ها، با وجود اینکه ابولا با کمتر از ۲۰۰۰ قربانی در مقیاس انسانی مهارشده بود، بیش از اندازه نگران باشند. هر چند تا پایان سال ۲۰۱۴، سازمان بهداشت جهانی بیشتر از ۲۰۰۰۰ مرگ در اثر ابولا را اعلام کرده و از شیوع یک پاندمی، وحشت داشت.

خانواده و دوستان هیگن، او را مانند یک متخصص بمب‌شناسی تصور می‌کردند که در حال خنثی‌سازی یک بم اتمی است. آن‌ها وقتی که هیگن بعد از زلزله‌ی سال ۲۰۱۰ با بیش از ۲۸۰۰۰ قربانی در هائیتی بود، کمتر نگران او بودند. در مقابل، در غرب آفریقا، بلا تازه داشت شروع می‌شد. وقتی که هیگن بیمارستان خالی رستگاری را دید، متوجه شد مردان، زنان و کودکان بیشتری در اثر نبود مراقبت‌های درمانی هلاک خواهند شد تا

در اثر ابتلا به ویروس. اپیدمی ابولا، با بحران حتی کشنده‌تر فروپاشی سیستم درمانی همراه شده بود [۱۰]. آسیب‌های جانبی، در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و امور انسانی، بسیار وسیع‌تر خواهند بود [۱۱]. هیگن می‌خواست هرچه در توان دارد برای جلب مجدد اعتماد بیماران به کادر درمان و برعکس، انجام دهد. اما اول باید به داروسازان لیبریایی چگونگی ساخت هندراب پایه الکلی را آموزش می‌داد.

هیگن تجهیزاتی را که توسط بئاتریس متی-کوویتی از ژنو ارسال شده بود دریافت کرد و آن‌ها را به محلی که قرار بود داروسازان در آن آموزش ببینند، مرکز درمانی خانواده واقع در گاردنزویل^۱ در حومه‌ی شهر مانوریا که توسط دکتر جان کی. مولبا^۲ اداره می‌شد، فرستاد. هیگن بر انتقال الکل از کارخانه تقطیر میکنی، از طریق جاده، نظارت کرد. درنهایت قرار شد لوزنی بنگالی^۳، داروساز اهل مالی که در ژنو آموزش دیده بود و قرار بود مدیریت جلسات آموزشی را به عهده بگیرد، وارد عمل شود.

همه‌چیز آماده بود. اولین جلسه در ۱۱ و ۱۲ نوامبر ۲۰۱۴ برگزار شد. ۱۲ داروساز از چهارگوشه‌ی لیبریا در این جلسه شرکت کردند. آن‌ها در تنها دو روز، یاد گرفتند که چطور هندراب پایه الکلی تولید کنند و کیفیت آن را بسنجدند. سپس داروسازان به بیمارستان‌هایشان بازگشتند تا در آنجا به تولید هندراب پایه الکلی مشغول شوند.

بعد از آن، هم کادر درمان و هم بیماران آن‌ها، شروع به ضدغوفنی کردن دست‌ها با هندراب و به دنبال آن، کم کردن سرعت انتقال بیماری ابولا کردند. در نتیجه، با وجود اینکه اپیدمی هرروز کشنده‌تر می‌شد، بخشی از اعتماد از دست رفته نسبت به سیستم درمانی، بازیابی شد. اندک‌اندک بیمارستان‌های لیبریا دوباره پر شدند. هرچند تا پایان بحران راه زیادی باقی‌مانده بود، اما دانه‌ی پیشگیری و کنترل عفونت، کاشته شده بود.

1. Gardnersville

2. Dr. John K. Mulbah

3. Loséni Bengaly